

[Bertel Haarder]

kommet noget rigtigt ud af; men som nu får den uundgåelige konsekvens, fordi den har fået socialdemokratisk udformning, at man hos de unge skaber den indstilling, at de bare skal lade være med at foretage sig noget, så kommer offentlige sagsbehandlere og bærer dem igennem systemet, hvis de venter længe nok.

Ministeren gjorde nogle bemærkninger fra talerstolen om, hvorfor man ikke kunne sænke aldersgrænserne, sådan som venstre har foreslået, for at undgå, at man kunne bruge gymnasiet som ventestation. Den bemærkning om, hvorfor man ikke kunne det, var meget typisk, den vil jeg også hale frem, for det gik ud på, at disse uddannelser jo krævede en særlig modenhed osv. Ja, det kan da godt være, det er lidt bedre, at man er 18, end at man er 16, når man går i gang med uddannelsen. Man er jo under alle omstændigheder ganske voksen, når man er færdig, for uddannelserne er jo så lange, at man under alle omstændigheder er 19, før man er færdig. Men det kan da godt være, det er lidt bedre at have en 18 års aldersgrænse end en 16 års aldersgrænse, men hvor meget skal vi egentlig betale for det hensyn? Hvor meget skal de unge egentlig betale for det? Hvor mange hundrede millioner kroner skal dette lille upræcise og meget tågede hensyn egentlig have lov at koste? Det er den slags tågede pædagogiske begreber, som har oppustet udgifterne på dette felt, og det kræver en stærk minister, som siger til hver særinteresse: nej, venner, vi ved godt, det ville være bedre med 18 år end 16 år, men det koster for meget, det er ikke pengene værd. Og så må man argumentere stærkere for det, hvis man vil have det igennem.

Ministeren har også efter venstres mening fordyret og centraliseret erhvervsuddannelserne og forværret det dag for dag ved at prøve at kvæle mesterlæren ad bagdøren, for den er jo det mest decentraliserede, spredte og billige, man kan have, og dér kunne man oven i købet skaffe en hel masse nye pladser på kort tid. Men det må der ikke bruges en øre på: hele ungdomsgarantien handler kun om EFG, indslusningskurser til EFG og alt det, der koster allermest. Ikke et ord om, at man for de samme penge kunne skaffe det femdobbelte antal mesterlærepladser. Nej, for den skal kvæles ad bagdøren.

Det viser også, hvad det er, der er vigtigst i denne sag: hensynet til de unge eller hensynet til nogle politiske formål, man har sammen med LO. Der er ingen tvivl om svaret, når man læser rapporten, og når man studerer tingene.

Jeg står her med et lille, beskedent bevis, som ikke har været fremme for offentligheden før, men som jeg gerne vil hale frem ved denne lejlighed. En af de måder, hvorpå man kvæler mesterlæren bagfra så at sige, er, at man har forskellige minimumsholdstørrelser: på EFG har man en gennemsnitlig holdstørrelse på 15½, mens der på handelsskolernes lærlingeundervisning er stillet krav om, at man skal have en gennemsnitlig klassekvotient på 16,5. Hvad er nu grunden til, at der pludselig er forskel dér? Og hvorfor er der så mange andre underlige forskelle mellem EFG og mesterlæren, som gør, at EFG lige akkurat bliver det allerdyreste og mest besværlige osv.? Hvorfor? På grund af svage ministre – det er svaret – som er ligeglade med pengene, og som derved kommer til at smide penge ud til ingen nytte.

Når jeg hidser mig lidt op over dette, er det, fordi det har en lang forhistorie. I finansudvalget stillede den konservative Palle Simonsen og jeg på skift før jul 4 spørgsmål om, hvad der kunne spares, hvis man koordinerede EFG og mesterlæren og derved fik en bedre udnyttelse af erhvervsuddannelserne. Vi fik ikke noget svar. Det er egentlig utroligt, og jeg gad vide, om finansudvalget nogen sinde er blevet behandlet så dårligt før. Det førte til, at jeg ved tredje behandling af finansloven måtte undtage ministeren fra den generelle tak, man ellers udsteder til ministre for samarbejdet. Jeg var nødt til at undtage ministeren, og jeg havde oven i købet fået venstres folketingsgruppes godkendelse af, at jeg undtog ministeren, fordi det var helt uhørt, at man ikke kunne få svar på spørgsmålet om, hvad der kunne spares ved at samkøre EFG og mesterlæren, hvilket jo kan lade sig gøre, beviset ligger bl. a. i mesterforeningerne, som har lavet et oplæg til, hvordan det kunne gøres. Hvordan kan man så bare feje os af med at sige, at det synes vi ikke, så det vil vi ikke svare på? Er det den måde, vi skal have det på her i folketinget mellem folketingets partier og regeringen?

Jeg nævner det, fordi det er derved, man får skabt den bitterhed, som gør, at nogle af